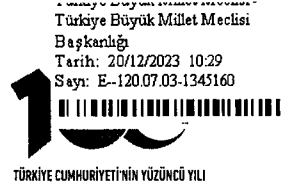

T.C.
AİLE VE SOSYAL HİZMETLER BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

7/6503 GK52

ACELE

Sayı : E-72079556-610-9708734

Konu : Soru Önergesi (7/6503)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 29.11.2023 tarihli ve 1333063 sayılı yazınız.

İlgi yazı ekinde alınan Mardin Milletvekili Sayın Saliha AYDENİZ tarafından Bakanlığımıza yöneltilen 7/6503 Esas Numaralı soru önergesine, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 99 uncu maddesi uyarınca hazırlanan cevabi yazımız ekte sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.

Mahinur ÖZDEMİR GÖKTAŞ
Bakan

Ek: 7-6503 Cevap Metni (4 Sayfa)

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Doğrulama Kodu: A58CB584-BDCC-4454-A91B-CBD897CED0C5

Doğrulama Adresi: <https://www.turkiye.gov.tr/ashb-ebys>

Eskişehir Yolu Söğütözü Mah. 2177. Sk. No:10/A Pk: 06510 Çankaya/ ANKARA

KEP Adresi : ashb@hs01.kep.tr

Bilgi için:Samiye BULUN
Çocuk Gelişimcisi
Telefon No:(312) 705 58 09

Mardin Milletvekili Sayın **Saliha AYDENİZ**'e Ait 7/6503 Esas Numaralı Yazılı Soru
Önergesine İlişkin Cevap Metni

Bakanlık olarak; kadına yönelik şiddetle mücadele alanında kadınlara yönelik koruyucu, önleyici, eğitici, geliştirici, rehberlik ve rehabilite edici sosyal hizmet faaliyetlerini yürütme ve koordine etme görevlerimiz çerçevesinde, doğru müdahalenin bireyin durumuna ve ihtiyaçlarına uygun yapılandırılmış kurumsal yapı ve programlar ile sağlanabileceği bilinci ile faaliyetlerimizi sürdürmekteyiz. Bu kapsamda ihtisaslaşmış hizmet birimlerimizin ve bu birimlerde hizmet veren personelin niceliksel ve niteliksel bakımdan kapasitesinin artırılmasına yönelik çalışmalar yürütülmektedir.

Hizmetlerin ulaşılabilirliğini artırmak amacıyla hizmet birimlerinin sayısını artırmanın yanında vatandaşın söz konusu hizmetler konusunda farkındalığının artırılması da büyük önem taşımaktadır. Bu doğrultuda ulusal ve yerel düzeyde yürütülen farkındalık çalışmalarında kadına yönelik şiddetin kabul edilemezliği ve devletin şiddet mağdurunun yanında olduğu vurgulanmakta, kurumsal hizmet birimlerimiz ve mağdur destek sistemlerimize ilişkin tanıtıcı çalışmalar yapılmaktadır.

Kadına yönelik şiddetle mücadele ve kadın cinayetlerinin önlenmesi amacıyla “şiddete karşı sıfır tolerans ilkesi” çerçevesinde yürütülen çalışmalar ilgili kamu kurum ve kuruluşları, üniversiteler, sivil toplum kuruluşları, özel sektör ve medyanın iş birliğinde çok taraflı ve çok yönlü biçimde devam etmektedir. Bu kapsamda gerçekleştirilen çalışmalardan bazıları şu şekildedir:

- 2012 yılında 6284 sayılı Ailenin Korunması ve Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesine Dair Kanunun ve devam eden yıllarda ilgili alt mevzuatın yürürlüğe girmesiyle yasal altyapı güçlendirilmiş ve kadına yönelik şiddetle mücadele bir üst seviyeye taşınmıştır.
- Kadına yönelik şiddetle mücadele çalışmalarına yol haritası niteliğindeki politika belgeleri, ilgili tüm tarafların katkı ve katılımlarıyla düzenli olarak hazırlanıp uygulanmaktadır. Bu kapsamda 2007 yılından bu yana 4 ulusal eylem planı hazırlanmış olup hâlihazırda 2021-2025 yıllarını kapsayan Kadına Yönelik Şiddetle Mücadele IV. Ulusal Eylem Planı yürürlükte.
- Ulusal Eylem Planınının 81 il düzeyinde daha etkin biçimde uygulanmasını amacıyla Kadına Yönelik Şiddetle Mücadele İl Eylem Planları yürürlüğe konmuştur.
- Kadına yönelik şiddetle mücadelede önemli mekanizmalardan biri olan Şiddet Önleme ve İzleme Merkezleri (ŞÖNİM); şiddetin önlenmesi ile koruyucu ve önleyici tedbirlerin etkin bir biçimde uygulanmasına yönelik olarak, şiddete maruz kalan ya da şiddete maruz kalma riski bulunan kişilerin başvurabileceği, danışmanlık, rehberlik ve yönlendirme hizmetleriyle, ihtiyaç duydukları konularda güçlendirici ve destekleyici hizmetleri veren ve çalışmalarını yedi gün yirmi dört saat esaslı ile yürüten merkezlerdir. Halihazırda 82 ŞÖNİM hizmet vermektedir.
- Hizmetlerin daha ulaşılabilir kılınması amacıyla Sosyal Hizmet Merkezleri (SHM) bünyesinde Şiddetle Mücadele İrtibat Noktaları oluşturulmuştur. Hâlihazırda 410 Şiddetle Mücadele İrtibat Noktası hizmet sunmaktadır.
- Bakanlığımız, Adalet Bakanlığı ve İçişleri Bakanlığı iş birliğinde “Kadına Yönelik Şiddetle Mücadele Kapsamında Teknik Yöntemlerle Takip Sistemlerinin Kullanılmasına

Yönelik Pilot Uygulama İşbirliği Protokolü” kapsamında pilot olarak uygulanan teknik yöntemlerle takip (elektronik kelepçe) uygulaması 2021 yılı itibariyle 81 ilimize yaygınlaştırılmıştır.

- Bakanlığımız bünyesinde hizmet sunan ALO 183 Sosyal Destek Hattı şiddete uğrayan ya da uğrama riski bulunan, destek ve yardıma ihtiyacı olan kadın ve çocuklar için psikolojik, hukuki ve ekonomik danışma hattı 7 gün 24 saat esasında ücretsiz olarak çalışmakta; bu kişilere hakları konusunda ve başvuracakları yerler hakkında bilgi vermektedir. Ayrıca ihmal, istismar ve şiddet vakaları konusunda alınan ihbarlarda vakanın bulunduğu ilin acil müdahale ekip sorumlusuna ve/veya kolluk kuvvetlerine bildirilerek ivedilikle müdahale edilmesi sağlanmaktadır.
- Bakanlığımız ve İçişleri Bakanlığı iş birliğinde şiddet mağduru veya şiddet görme riski altında olan kadınlar için iletişim teknolojisinin sunduğu imkânlardan faydalanılarak mobil telefonlara yönelik Kadın Destek Sistemi (KADES) hayata geçirilmiştir. Aplikasyonda yer alan acil durum butonuna basılması halinde Acil Çağrı Merkezine ihbar düşmekte ve en yakın kolluk biriminin en kısa sürede mağdurun konumuna intikali sağlanmaktadır.
- Şiddetin kalıcı bir biçimde sonlandırılabilmesi için şiddet uygulayana yönelik farkındalık ve müdahale programlarının oluşturulması ve bu programların etkin olarak uygulanması hedefimiz doğrultusunda 6284 sayılı Ailenin Korunması ve Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesine Daire Kanun kapsamında hakkında önleyici tedbir kararı bulunan şiddet uygulayanlara yönelik yarım günlük seminer programı ile şiddet kavramı, öfke kontrolü, kişiler arası ilişkilerde doğru iletişim gibi konularda temel düzeyde farkındalık kazandırmayı amaçlayan Aile İçi Şiddetle Mücadele Farkındalık Seminer Programı 81 ilimizde uygulanmaktadır. Öte yandan kadına yönelik şiddetle etkin mücadele için şiddet vakasının bütüncül bir yaklaşımla ele alınması ve şiddet uygulayanlara yönelik hizmet modellerinin etkin şekilde uygulanmasını teminen şiddet faillerine yönelik sosyal hizmet modeli oluşturulmasına yönelik proje Cumhurbaşkanlığı Yatırım Programı kapsamında yer almıştır.
- Kadınların ekonomik ve sosyal yaşama katılımlarının güçlendirilmesi; hak, fırsat ve imkânlardan eşit şekilde yararlanmalarının sağlanması; kadın erkek fırsat eşitliğinin tüm ana plan ve politikalara yansıtılması amacıyla 2018-2023 yıllarını kapsayan “Kadının Güçlenmesi Strateji Belgesi ve Eylem Planı” hazırlanmış ve yürürlüğe konulmuştur. Söz konusu eylem planı kadın erkek eşitliği ilkesinin uygulamada gerçekleşmesi ve kadınlara karşı ayrımcılık içeren uygulamaların ortadan kaldırılmasını sağlayan politika ve tedbirler geliştirilmesi noktasında önemli bir belgedir.
- Türkiye’de kadının güçlenmesi amacıyla ilk defa çok geniş kapsamlı hazırlanan bir eylem planı olma özelliği taşıyan Strateji Belgesi ve Eylem Planında; beş temel politika eksenine –Eğitim, ekonomi, sağlık, karar alma mekanizmalarına katılım, medya- ilişkin mevcut durum, temel amaç, hedefler, stratejiler, faaliyetler düzenlenmiştir. Kadının Güçlenmesi Strateji Belgesi ve Eylem Planı ile kamu kurum ve kuruluşlarına, yerel yönetimlere, üniversitelere, sivil toplum kuruluşlarına ve özel sektöre verilen sorumluluklar takip edilmektedir.

Yürürlükte bulunan Eylem Planında ve hazırlanmakta olan Eylem Planında “Erkek çocukları da dâhil kadınların güçlenmesi sürecine erkeklerin katılımı” kesişen alanlardan bir tanesidir ve Strateji Belgesi ve Eylem Planı’nın genelinde temel amaç, strateji ve faaliyetlerin oluşturulmasında dikkate alınmıştır.

Kadın Konukevlerinin Açılması ve İşletilmesi Hakkında Yönetmeliğin 14’üncü maddesinin birinci fıkrasına göre konukevinde kalma süresi 6 ay olup aynı Yönetmeliğin 14’üncü maddesinin ikinci fıkrası uyarınca da gerekli görülmesi halinde bu süre uzatılabilmektedir. Konukevinden hizmet alan kadının güçlenme sürecinin henüz tamamlanmamış olması, şiddetin etkilerinin alt düzeye indirgenmemiş olması, konukevinden ayrılması halinde gidecek başka bir yerinin olmaması, kendinin veya çocuğunun öğrenim durumu, hizmet aldığı ilde bir sağlık kuruluşundan tedavi görüyor olması, hukuki sürecinin hizmet almakta olduğu ilde devam ediyor olması, sağlık takibini gerektirecek bir gebelik süreci yaşıyor olması ve yeni doğum yapmış olması gibi nedenler ve mesleki değerlendirmelerle kadının da yazılı talebi alınarak konukevinden hizmet alma süreci uzatılabilmektedir.

Kadın Konukevleri gizlilik ve güvenlik ilkeleri doğrultusunda hizmet veren kuruluşlar olup, Kadın Konukevlerinin Açılması ve İşletilmesi Hakkında Yönetmelik kapsamında konukevlerinden hizmet alan kadınlar ve beraberindeki çocuklarının gizlilik ve güvenliğine yönelik gerekli tedbirler alınmaktadır. Konukevinden hizmet alan kadının ve varsa beraberindeki çocukların olası güvenlik risklerine yönelik dikkat edilmesi gerekenler hakkında; sırasıyla kadın konukevinde kaldığı dönem ve konukevinden ayrılırken meslek elemanı ile birlikte yazılı olarak “Güvenlik Planı” oluşturulmaktadır. Güvenlik planı, kadın ve beraberindeki çocukların koşullarına, güvenlik risklerine, hukuki durumlarına göre her kadın ve çocuk için özel olarak hazırlanmaktadır.

Kadın konukevi hizmet sürecini tamamlayan kadınların konukevi sonrası izleme süreci Şiddet Önleme İzleme Merkezleri (ŞÖNİM) tarafından gerçekleştirilmektedir. ŞÖNİM’ler tarafından haklarında 20.03.2012 tarihli ve 6284 sayılı Ailenin Korunması ve Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesine Dair Kanun kapsamında koruyucu ve önleyici tedbir kararları alınmış olan mağdur ve failerin yanı sıra kadın konukevi hizmetlerinden yararlanmış ve ayrılmış olan kadınlar ve çocukları için izleme takip çalışmaları sürdürülmektedir.

İşgücü piyasasında kadınların güçlenmesi, kadınların işgücüne katılımlarının artırılması konuları ülkemizin temel öncelikleri arasında yer almaktadır. Gerek yasal gerekse politika düzeyinde konuya ilişkin birtakım düzenlemeler gerçekleştirilmiş olup birçok önemli proje ve faaliyet hayata geçirilmektedir. Ayrıca, çalışma hayatında kadın erkek eşitliğinin sağlanması, kadın istihdamının desteklenmesi, iş ve aile yaşamının uzlaştırılması amacıyla işgücü piyasasını düzenleyen kanunlarda önemli ilerlemeler kaydedilmiştir.

Kadınların ekonomik hayata katılımlarına ilişkin politika düzenlemeleri kapsamında ise; 12. Kalkınma Planı’nın (2024-2028) kadın bölümünde, ailede merkezi role sahip kadınların hak ettiği üstün kıymeti görmesi ve kalkınmamıza ivme kazandırılması için kadınların başta eğitim ve istihdam olmak üzere hayatın tüm alanlarındaki fırsat ve imkanlardan eşit biçimde yararlanmalarının ve her tür şiddet ve ayrımcılıktan uzak şekilde yaşamalarının sağlanması, her alanda ve düzeyde temsil ve katılımın artırılması temel amaç olarak belirlenmiştir. Bununla birlikte, 2028 yılı sonuna kadar kadın işgücüne katılım oranının %40,1’e, kadın istihdam oranının %36,2’ye yükseltilmesi hedef olarak belirlenmiştir.

2024-2026 Orta Vadeli Program'da; Dijital ve yeşil dönüşümle değişen işgücü piyasasına kadınların tam, eşit, güvenceli ve etkin katılımlarının sağlanması ve bu kapsamda ihtiyaç duyulacak yeni beceri ve yeteneklerin kadınlara ve kız çocuklarına kazandırılması için özel programlar geliştirilecek ve kadınların işgücüne katılımlarını artıracak girişimcilik, finansal okuryazarlık, kooperatifçilik gibi alanlarda programlar, kapsamaları genişletilerek yaygınlaştırılacaktır hedefleri yer almaktadır.

Ayrıca, Türkiye'de kadının güçlenmesi konusunda ulusal mekanizma olan Bakanlığımızca uygulamaya konulan ve 2018-2023 yıllarını kapsayan "Kadının Güçlenmesi Strateji Belgesi ve Eylem Planı"nda 2023 yılına kadar kadınların ekonomik alanda güçlenmesine yönelik olarak belirlenen politikalar; kadınların çalışma hayatına daha aktif katılım sağlaması ve değişen işgücü piyasası dinamikleri doğrultusunda ekonomik hayatta söz sahibi olmasını sağlamak temel amacıyla kurgulanmıştır. Bununla birlikte, 2024-2028 yıllarını kapsayan yeni "Kadının Güçlenmesi Strateji Belgesi ve Eylem Planı"nın hazırlık çalışmaları devam etmektedir.

Uygulama düzeyinde ise Bakanlığımızca yürütülen "Kadınların Kooperatifler Yoluyla Güçlendirilmesi Projesi", "Türkiye'de Kadın-Erkek Eşitliğine Duyarlı Planlama ve Bütçeleme Uygulanması Projesi", "Geleceğini Kuran Genç Kadınlar Projesi", "Türkiye'nin Mühendis Kızları Projesi", "Finansal Okuryazarlık ve Kadınların Ekonomik Güçlenmesi Seminerleri" ve gerçekleştirilen diğer çalışmalar ile kadın istihdamına yönelik farkındalık oluşturulmasına ve kadınların işgücüne katılımının artırılmasına katkı sunulmaktadır.

Kadın konukevlerinden hizmet alan kadınların ekonomik statüsünün güçlenmesi amacıyla Finansal Okuryazarlık ve Aile Eğitim Programında yer alan "İktisat" modülü eğitimleri düzenlenmektedir. Kadın konukevinden hizmet alan kadınların istihdama katılımının sağlanması amacıyla İŞKUR ile de iş birliği yapılmaktadır. Bu kapsamda hizmet alan kadınların özgeçmiş hazırlama, mülakat teknikleri, ekonomik hayata katılımları konusunda gereken bilgi ve becerileri kazanmaları, toplumsal ve ekonomik alanda güçlenmeleri, daha nitelikli işlerde yer almaları ve kendilerine yeterli hale gelmelerini desteklemek amacıyla kadın konukevlerinde İş Kulübü Eğitimleri her ay düzenlenmektedir. Ayrıca mesleki eğitim kurslarına katılmak isteyen kadınlar ilgi ve yetenekleri doğrultusunda, İŞKUR'un, Belediyelerin ve Halk Eğitim Merkezlerinin düzenlediği meslek edindirme kurslarına yönlendirilmektedir.

Öte yandan İstanbul Sözleşmesinden geri çekilme kararı hiçbir şekilde Türkiye'nin "kadınların korunmasından ve şiddetle mücadelede taviz vermediği" anlamına gelmemektedir.

Hukuk, şiddetle mücadelede önemli bir araçtır. Uluslararası sözleşmelerden biri olan İstanbul Sözleşmesi de kültürlerle ve coğrafyalara göre şekillenecek hükümlere alan açan, dolayısıyla amil hükümler içermeyen çerçeve niteliği taşıyan bir sözleşmedir.

İstanbul Sözleşmesi yürürlükteyken Resmi Gazete'de yayımlanan 6284 sayılı Kanun bizim şiddetle mücadelemizin esas lokomotifidir ve halen yürürlükteyken.

Ayrıca, yasal olarak suç sayılan fiiller ile bu fiilleri gerçekleştiren ve bu fiillerden etkilenen kişilere ilişkin idari kayıt verileri, suç şüphesinin öğrenilmesinden iddianamenin kabulüne kadar geçen soruşturma evresi ve iddianamenin kabulüyle başlayıp hükmün kesinleşmesine kadar geçen kovuşturma evresinde görev ve sorumluluğu bulunan yetkili merciler tarafından toplanmaktadır. Bu kapsamda şiddet vakaları, dava süreçleri ve sonuçları, illere göre dağılımı konusundaki güncel veriler Adalet Bakanlığı UYAP sistemi, İçişleri Bakanlığı POL-NET ve Jandarma Genel Komutanlığının veri sistemi üzerinde toplanmaktadır.